

Et flott utgangspunkt men varsellampen

AV ANNE LISE HOLMSEN,
soknediakon i Nordstrand-
og Ljan menighet

Det er så mange godbiter å forsyne seg av i Diakonos for en soknediakon. Riktignok et noe ubeskjedent utsagn fra en som sitter i redaksjonen, men i desembernummeret i fjor tok jeg virkelig for meg av matfatet. Faktisk i så store mengder at det tok tid å fordøye det. Det måtte gå en stund før følgende tanker ble formet og kom på trykk.....

selv, og mange med meg vil jeg tro, forsøker å orientere oss i dette landskapet etter at den nye Kirkeloven har åpnet for at diakoner gjør gravferdstjeneste.

Artikkelforfatteren får løftet fint fram hvilket flott utgangspunkt, for oppfølging av etterlatte, forretting av gravferd er. Likeså hvilken nyttig knagg det er å henge de ofte diffuse, og mange helt usynlige, diakonioppgavene på. Etter endt lesing satt jeg igjen med et intenst ønske om at jeg i min tjeneste måtte kunne få evne til å benytte maksimalt net-

”utgangspunkt”, og er faren derfor at jeg blir hengende for lenge på en ”knagg” på knaggrekka?

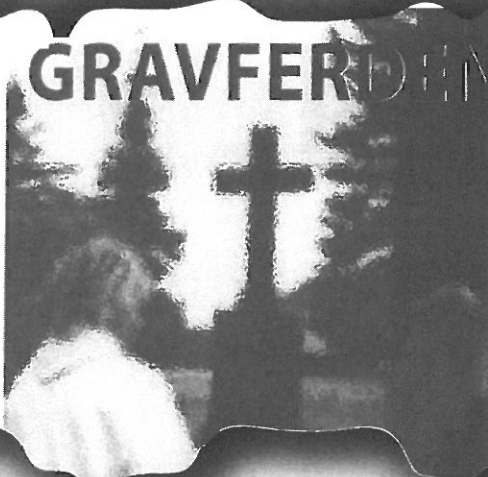
En varsellampe lyser når Berit Trandem skriver at soknediakonen bør gjøre gravferdstjeneste i turnusordning sammen med prestene. Tjenestestedene våre er selvfølgelig svært forskjellig n.d.gj. bemanning, geografiske avstander og alderssammensetting i menigheten vi skal betjene. For mitt vedkommende vil det i praksis bety hver femte uke å ha ansvar for samtlige gravferder, gj.sn. 3-4 stykker.

GRAVFERDEN som diakonal tjeneste

AV BERIT TRANDEM,
STIFTSLEDER I BØRG
BISPEDOMME

Noen av beretningene i trilogien «Krisis i avtandsdatter» som gjorde sterkt inntrykk på meg da jeg allerede som ung jente leste bøkene for første gang, var beretningene om død og gravferd. Kristins død er skildret på bokens siste blader. Jeg hadde et tydelig bilde av Ulf Haldorsson og Sira Eiliv der de forlater den døde og går ut i kirterhagen sammen, tause av sorg. Så er det som de våkner og ser «og om: Det har falt nysne, luften er «god som friskt vann», klokken i tårnet ringer.
*Jeg
Haldorsson

inspirasjon for soknediakoner som har fått mulighet til å gjøre gravferdstjeneste. Erfaringene er hentet fra Trysil der jeg hadde min første tjeneste, og fra Rygge prestegjeld. Jeg skylder tidl. Søkneprest Sverre Møller stor takk.

ET TJENLIG UTGANGSPUNKT FOR SORGARBEID

I retningslinjene for diakonens liturgiske funksjoner etter den nye kirkeloven, er gravferd tatt med som (foreløpig valgfri) ordinær tjenesteoppgave. Jeg regner med at man har tatt til etterretning, positive tilbakemeldinger eller forsøksordninger i ulike bispedømmer. Det viktigste er likevel at man med dette ønsker å plassere gravferdene i den sammenheng som de bør

arbeidet mellom de ulike stillingskategorier i kirken, og slik styrke stabs- og satsningsinnsats for å nå kirken mål. Soknediakonen trenger noen faste «knagger» for sin tjeneste, særlig sett på bakgrunn av at hvert enkelt menighetsråd står relativt fritt når det gjelder å utforme innsatsområdene for diakonens arbeid, og fordi arbeidsoppgavene kan være så mange. Identifisering av stillingen blir tryggere når soknediakonen synliggjøres i gudstjenestelig sammenheng og i en sakssvarende kirkelig handling.

Jeg vil for øvrig hevde at stabsfunksjoner og personalsammensettinger ikke er godt nok drøftet i egne fora. Tradisjonell, frivillig innsats er fortsatt rådets modell for soknediakonen. Jeg

A få være den første kontakten fra kirken, få oppleve og måtte ta hånd om sorgsamtalen, delta i forberedelsen til- og samarbeidet om begravelsen eller bisettelsen, og så minne, samværet. Deretter det som vi definerer som sorgarbeid, som egentlig starter for de pårørende da døden var et faktum, -eller kanskje for dei. For diakonen er det selvsagt nyttig, og utviklende om en får erfaring i å samle inntrykk og tanker i minneord og gravpreken. Det er klart at konturene av oppfølgingsarbeidet blir tydeligere når en som hjelper får tatt en prosess og får oppleve sorgens nakne ansikt for maskene settes på igjen. En lærer noe om ydmykhet, medvandring og omtanke i planleggingen av det videre sorgarbeidet i menigheten. Ved fornuftig tjeneste-

”Gravferden som diakonal tjeneste” stod det på innholdsmenyen. Berit Trandem delte generøst med oss av erfaringer og refleksjoner i forbindelse med sin diakontjeneste med denne tjenesteoppgaven. Jeg

topp disse mulighetene. Likeså det å formidle det videre til mine prestekolleger.

Men i ettertid har følgende spørsmål kommet: Vil jeg alltid nyttiggjøre meg av et slikt

Forberedelser og gjennomføring av en gravferd beregnes til ca. 6 timer, har jeg hørt en diakon hevde – i hvertfall hvis alle de diakonale mulighetene skal utnytted. Det sistnevnte er vel et poeng for en diakon,

Et og en nyttig knagg, n lyser!

noe som en fast turnusordning ikke legger til rette for, mener jeg.

Kirken skal imøtekomme enhver med muligheten til å få en ramme rundt sin sorg og sitt savn. For ikke å bli mistolket, understreker jeg at "enhver" betyr her "alle". Men forløpet til et dødsfall, livssituasjonen til etterlatte og deres behov for oppfølging videre varierer sterkt. Og av og til, (og ikke samlet hver 5. uke) kommer tilfellene som trenger stabsens "spesialist" i sorgoppfølging. For det er det jeg vil se på meg selv som i min tjeneste, i forhold til prestene. Ikke fordi sistnevnte gruppe ikke har kunnskap eller vilje til slikt, men fordi de i praksis ikke har tid og av den grunn samme erfaring, til å følge opp de etterlatte i månedene som kommer.

En diakon i fast turnusordning vil dermed også involvere seg i alt rundt en gravferd, samt gjennomføringen av den, i de tilfellene der det ikke er nødvendig med spesiell oppfølging i ettertid. Det nevnte "Utgangspunktet" er ikke i samme grad så nyttig lenger..... Det er etter min mening uriktig bruk av en diakons tid. Kanskje et par av de andre knaggene på

knaggrekka ikke hadde behøvd å stå tomme denne turnusuka.

Jeg ser det derfor som den mest tjenlige ordning at diakonen forretter gravferd i spesielle anledninger, dvs. der han eller hun har fulgt et sykeleie til ende og familien ønsker dette, eller der livssituasjonen til de etterlatte tydelig forteller at her trengs det tidkrevende og "faglig" oppfølging i ettertid.

Samarbeid mellom de ulike stillingsgruppene er svært nødvendig, skriver Berit Trandem. Dette er jeg helt enig i. Begge ordninger fordrer godt samarbeid. Skal diakonen brukes i gravferder til "rett tid", må prestene, kontorpersonalet og gravferdsbyråene raskt kunne sense eller spørre hverandre om signaler som tilsier at her bør diakonen trekkes inn.

Det er en spennende fase mange av oss soknediakoner befinner oss i n.d.gj. vårt forhold til denne nye tjenesteoppgaven. Og det er viktig at vi selv, stab og arbeidsgiver bevisstgjøres på alle mulighetene som ligger i dette, men også grøftene som det er mulig å falle i.

Berit Trandem ga oss med sin artikkel et flott bidrag til å se mulighetene som ligger i diakonenes gravferdstjeneste. Det hadde vært fint om Diakonos kunne formidle flere synspunkter og innspill fra diakoner som forretter gravferd i sin tjeneste, både i fast turnusordning eller i spesielle anledninger. ●

Utfordringen ligger med dette på bordet. Det gjelder selvfølgelig ikke bare denne aktuelle saken, men også andre sider av tjenesten hvor man har meninger og erfaringer som bør deles med andre. Kontakt redaksjonen.

LOVISENBERG

Videreutdanning i diakoni

Vi gir deg:

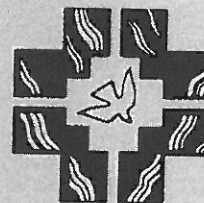
- ✓ Utrustning til tjeneste
- ✓ Diakonkompetanse
- ✓ Personlig utvikling

Fordypningsemner i:

- ✓ Menighetsdiakoni
- ✓ Institusjonsdiakoni
- ✓ Internasjonal diakoni

20 vekttall Hel- eller deltid

Søknadsfrist 15. mai

Høgskolen for Diakoni og Sykepleie
Lovisenberggate 15, 0456 Oslo
Tlf: 22 35 83 00/61 Faks: 22 37 49 34

Utdanning